

Alekszandr Szergejevics Puskin

A tengerhez

Hát ég veled, szabad elem, te!
Utószor görgeted felém
Hullámaid, kéklőn dörögve,
Te büszke fénylő tűnemény!
Miként panaszkodó barátot
A végső búcsú küszöbén,
E bús morajt, hívó zúgásod
Immár utószor hallom én.
Ó, lelkem áhított határa!
Hányszor jártam e partokat
Bolyongva ködben, csendre vágyva,
S emésztett titkos gondolat.
Csodálatos a hangvarázsod:
A mélyből feltörő moraj,
Az esti csend, ha semmi zaj,
És szenvedélyes tombolásod!
Ha kedved tartja, engeded,
S halászvitorla siklik fennen,
Merészen, habjaid felett,
De feltámadsz, te győzhetetlen,
S hajók hadát is elnyeled.
Nem tudtam végleg hátrahagyni
Unalmas, szürke partodat,
És ujjongva feléd rohanni,
S hullámaid sodrának adni
Költői szárnyalásomat.
Te hívtál, vártál – ám hiába
Vágyódtam hozzád oly nagyon:
Hatalmas szenvedély varázsa
Tartott kötözve partodon...
Mi vonzana vajon ma engem?
Van hely, hová vágyakozom?
Egy pont ragadta meg a lelkem
Kihalt, széljárta síkodon.
Egy szirt, dicsőség síri hantja...
Álomba hullt e hegyfokon

Magasztos múlt emlékdarabja:
Ott sorvadott Napóleon.
Ott szunnyadott el gyötrelemmel.
S nyomában, mint vihar zaja,
Egy másik géniusz szelelt el,
Elmének egy másik hős ura.
Eltűnt, s a szabadság siratta,
De ránk maradt, mit alkotott,
Hát zúdulj fel, vihart kavarva!
Ő volt, ó, tenger, dalnokod.
Orcája hozzád volt hasonló,
S lelke belőled vétetett:
Mint te, hatalmas, mély, s borongó,
S mint te, nem ismert fékeket.
Sivár világ... Hullámod árja
Hová sodorna, óceán?
A sors egyforma, bárhol jársz ma:
Hol cseppnyi jó – már ott a strázsa –
A józan ész vagy egy tirann.
Isten veled! Sosem felejttem
Magasztos, szent szépségedet!
Soká visszhangzik majd fülemben
Zúgásod, hogyha jó az est.
Erdőkbe, néma pusztaságba
Viszem, s velem lesz, tudhatod,
A szirtfokod, az öblök árja,
A fényed, árnyad, morajod.

A zarándok

I.

Egyszer, midőn egy vad völgy mélyén vándoroltam,
Szörnyű szorongás vett erőt egyszerre rajtam.
Szakadt nyakamba oly irtóztató teher,
Mint gyilkoséba, kit bíró ítélé el.
Fejem leszegve és kéztördelve, zokogva
Kiáltám szét a kint, mely lelke marcangolta,
Jajongtam hangosan, vergődvén, mint beteg:
„Ó, jaj, mi lesz velem? Ó, jaj, hát mit tegyek?”

II

Ekképp jajok között tértem meg otthonomba.
Háznépem bánatom' értetlenül fogadta.
Először hallgattam nőm s gyermekim előtt,
Komor sejtelmeim nem osztám meg velök.
De bánatom dagadt, s feszített egyre jobban,
Míg végül szívemet feltártam, akaratlan.

„Ó, jaj, ó, jaj nekünk! Te, asszony s gyermekim –
– Szóltam –, halljátok meg gyötrő keserveim,
A lelkem telve van aggódó félelemmel,
Nyomaszt. Érzem, közel a baj, mit Isten rendel.
A városunkra vár vihar és tűzhalál;
Üszök, hamu marad, a vész amerre jár.
És ott veszünk mi mind, ki gyorsan nem találhat
Magának menhelyet. De hol? Ó, jaj, ó, bánat!”

III

A házamnépe mind felbolydult, meg nem értvén,
S félve, hogy ép eszem végképpen elveszítém.
De hitték, hogy az éj s az álom gyógyszerem lesz,
Lehúti lázamat, meggyógyít, megkegyelmez.
Nyugodni tértem, ám csak sírtam, sóhajtoztam,
És egész éjszaka pilláim le se hunytam.
Reggelre kelve én csak ültem egymagamban.
Körülvettek megint, és faggattak: mi baj van.
Ugyanazt felelém, de nem hittek nekem,
S gondolták: szigorún kell bánniuk velem,
Ezért kegyetlenül, szitokkal s megvetéssel
Tereltek volna át, buzgón, kevés reménnyel,
Helyes irány felé. De mindhiába, mert
Csak sírtam, s csüggedés szorítá mellemet.
Míg aztán elégük lett a veszekedésből,
S legyintve bosszúsan, magamra hagytak végül,
Mint örültet, ki sír, locsog, és csak zavar,
S akinek szigorú orvos kell mihamar.

IV

Elindultam megint, csüggedten, elgyötörten,
S figyeltem rettegőn, mi zajlik körülöttem,

Akár a rab, aki szökésre készül épp,
Vagy vándor, ki eső elől keres fedélt,
Én, lelki robotos, önkínzó láncba verten,
Egy könyvet olvasó szelíd ifjúra leltem.
Tekintetét reám emelte csendesen,
És kérdezé, miért sírok keservesen.
S feleltem: „Halld tehát, mi szörnyű sors les énrám.
Tudom, hogy meghalok, s vár túlvilági bírám.
Ítélszék elé állni kész nem vagyok
És félem a halált.”

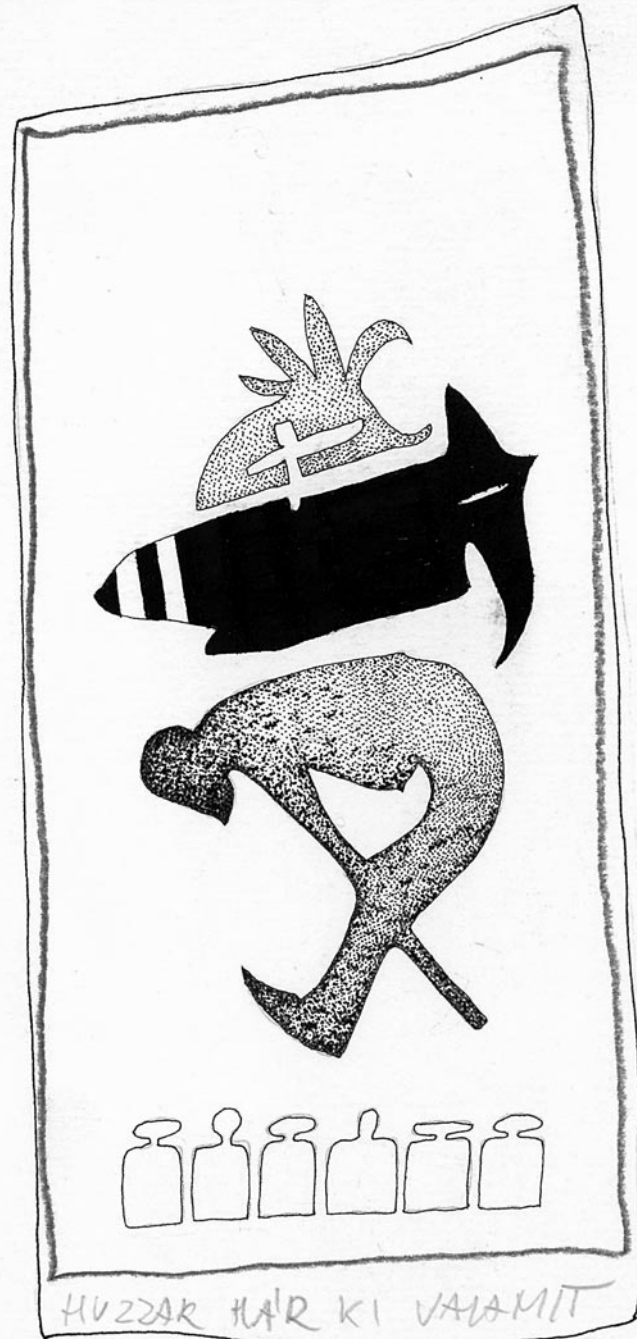
– „Ha sorsodat tudod –

Felelte –, s csakugyan biztos vagy e dologban,
Hát akkor mire vársz? Miért nem futsz, de nyomban?
S kérdém: „De hát hová, és merre menjek, mondd?
És erre ő: „Nem látsz-e valamit amott?”
Emelte föl kezét, a távolba mutatva,
S én fájón tágra nyílt szemmel meredtem arra,
Miként a hályogtól megszabadított vak.
„Valami fény dereng” – mondám az ifúnak.
„Hát menj – folytatta ő –, és tarts, amerre látod,
E fény mutatja majd mindig az útirányod,
Míg el nem éred a megváltó szűk kaput.
Eredj!” – s futottam is, amerre vitt az út.

V

Szökésem nagy zavart váltott ki a családban,
A háznépem soká kiáltozott utánam:
Siessek vissza majd, és hangjuk hallatán
A térre híveim jöttek egymás után,
Egy korholt engemet, a másik hitvesemnek
Tanácsokat adott, sajnáltak, integettek,
Emez szidott, amaz kigúnyolt, nevetett,
Ki meg inkább haza vonszolt vón' engemet
Akadt olyan, aki vett volna üldözőbe,
De én futva futék, ki, ki a zöld mezőbe,
Hogy megleljem hamar – elhagyva városunk –
A megváltó igaz utat, s a szűk kaput.

Soproni András fordítása

HUZZAR HAR KI VAAMIT
DR. LETERDEIDR
SODORIT